NN 50/2018 (1.6.2018.), Mrežna pravila transportnog sustava

PLINACRO D.O.O.

1009

Na temelju članka 90. Zakona o tržištu plina (»Narodne novine« broj 18/18) i Odluke o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije (klasa: 003-07/18-03/11, urbroj: 371-01-18-2) od 29. svibnja 2018. godine (dalje u tekstu: Agencija), operator transportnog sustava donosi

MREŽNA PRAVILA
TRANSPORTNOG SUSTAVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Mrežnim pravilima transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila) uređuje se opis transportnog sustava, razvoj transportnog sustava, pravila priključenja na transportni sustava, povezivanje transportnog sustava s ostalim dijelovima plinskog sustava, nadzor i upravljanje transportnim sustavom, pravila uravoteženja transportnog sustava, održavanje transportnog sustava, usluge i proizvodi operatora transportnog sustava, ugovaranje kapaciteta na interkonekciji i ugovaranje kapaciteta na ulazima i izlazima u RH, trgovanje ugovorenim kapacitetom, korištenje kapaciteta transportnog sustava, mjerna pravila i pravila raspodjele količine plina, objava podataka i razmjena informacija, ograničenje i obustava isporuke plina, neovlaštena potrošnja plina, postupci upravljanja zagušenjima na interkonekciji, opći uvjeti korištenja usluge transporta plina.

Članak 2.

(1) Ova Mrežna pravila obvezan je primjenjivati operator transportnog sustava, korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina, operator mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, krajnji kupac te voditelj bilančne skupine.

(2) Svako upućivanje na radne dane u ovim Mrežnim pravilima znači radne dane sukladno propisima Republike Hrvatske, a svako upućivanje na vrijeme (sate) znači vrijeme prema vremenskoj zoni koja se primjenjuje na Zagreb, Republika Hrvatska.

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Mrežnim pravilima imaju značenja utvrđena zakonodavstvom Europske unije te zakonima Republike Hrvatske kojima se uređuje energija, regulacija energetskih djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

(2) Osim izraza iz stavka 1. ovog članka pojedini izrazi u ovim Mrežnim pravilima imaju sljedeća značenja:

1. *akumulacija transportnog sustava* – ukupna količina plina u transportnom sustavu koja se u realnom vremenu izračunava računalnim modelom mreže plinovoda (SIMONE) u volumenu i energiji pri standardnim referentnim uvjetima na temelju konfiguracije i geometrije plinovoda te aktualnih izmjerenih tlakova, protoka i parametara sastava plina na ulazima u transportni sustav

2. *aukcija* elektronička dražba (nadmetanje) koja se odvija na aukcijskoj internetskoj platformi u svrhu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama

3. *aukcijska platforma* – internetska platforma za ugovaranje kapaciteta koju operator transportnog sustava koristi u svrhu provođenja aukcija kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama

4. aukcijski kalendar – unaprijed definiran vremenski raspored aukcija za standardne usluge koje operator transportnog sustava nudi na interkonekciji, a koji objavljuje ENTSO-G na svojoj službenoj Internet stranici – www.entsog.eu

5. *bilateralni sporazum na interkonekciji* – sporazum o međudržavnim spojnim plinovodima između operatora transportnog sustava i operatora transportnog sustava susjedne države

6. *dnevna promjena akumulacije transportnog sustava* – razlika ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju plinskog dana i ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju prethodnog plinskog dana

7. *dnevno odstupanje bilančne skupine* – razlika između količine plina predane u transportni sustav i količine plina preuzete iz transportnog sustava na razini plinskog dana, utvrđena za svaku bilančnu skupinu uzevši u obzir prihvaćene transakcije na virtualnoj točki trgovanja, zaključena trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi i aktiviranu energiju uravnoteženja za uslugu uravnoteženja

8. *donja ogrjevna vrijednost pri standardnim uvjetima* – toplina koja se oslobađa pri izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova ne iskorištava; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja
15 °C i kod temperature prirodnog plina 15°C

9. *energetska suglasnost za priključenje na transportni sustava (dalje: energetska suglasnost)* – isprava kojom se određuju zajamčeni uvjeti pristupa transportnom sustavu, a koju na zahtjev nositelja energetskih uvjeta izdaje operator transportnog sustava

10. *energetski uvjeti za priključenje na transportni sustav (dalje: energetski uvjeti) – isprava* kojom se utvrđuje mogućnost priključenja građevine na transportni sustav, priključni kapacitet i drugi tehnički i ekonomski uvjeti priključenja te uvjeti korištenja transportnog sustava, a koju na zahtjev podnositelja izdaje operator transportnog sustava

11. *gornja ogrjevna vrijednost plina pri normalnim uvjetima* – sva toplina koja se oslobađa pri potpunom izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se dodatno iskorištava toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja 25 °C i kod temperature prirodnog plina 0 °C

12. građenje priključka – nabava potrebnog materijala i opreme te strojarski, elektro, građevinski i ostali radovi koje u svrhu izvedbe priključka izvodi izvođač priključka

13. *granice procijenjenog ukupnog odstupanja* – pozitivna i negativna granica procijenjenog ukupnog odstupanja izvan kojih operator transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja

14. *interkonekcija* fizička ili virtualna točka na međudržavnom spojnom plinovodu s državama članicama Europske unije i trećim zemljama, koja je predmet ugovaranja usluge transporta plina

15. *internetska stranica* – internetska stranica operatora transportnog sustava (www.plinacro.hr)

16. *investitor priključka* – investitor ili vlasnik građevine koja se priključuje na transportni sustav,

17. *izlaz iz transportnog sustava* – fizička ili virtualna točka transportnog sustava koja je predmet ugovaranja usluge transporta za isporuku plina u transportni sustav susjedne zemlje, distribucijski sustav, sustav skladišta plina ili krajnjem kupcu

18. *izlaz iz transportnog sustava u Republici Hrvatskoj (dalje: izlaz u RH)* – izlaz iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije

19. *izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta* – skup radnji koje obuhvaćaju pripremu za gradnju i gradnju novih dijelova transportnog sustava koja nije planirana u planu razvoja transportnog sustava, kao i gradnja planirana planom razvoja transportnog sustava u vremenskom razdoblju koje ne odgovara investitoru priključka

20. *izvedba priključka* – niz radnji povezanih s izgradnjom priključka koje uključuju pripremno-završne radove i građenje priključka

21. *izvođač priključka* – pravna ili fizička osoba koja posjeduje sve potrebne dokaze stručne i tehničke sposobnosti za građenje priključka na transportni sustav

22. *korisnik transportnog sustava* – opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji sklapa ugovor o transportu plina i/ili ugovor o transportu plina na interkonekciji s operatorom transportnog sustava

23. *krajnji kupac* – krajnji kupac priključen na transportni sustav

24. *mjerno-redukcijska stanica* – nadzemni objekt transportnog sustava s priključcima na transportni sustav na kojem se obavlja priprema plina (filtriranje i predgrijavanje), redukcija tlaka i mjerenje količina za predaju plina korisnicima transportnog sustava pod ugovorenim uvjetima

25. *nadzor i upravljanje transportnim sustavom* – postupci koje provodi operator transportnog sustava s ciljem održavanja pogonskih parametara transportnog sustava u granicama potrebnim za siguran i pouzdan transport plina

26. *naknada za priključenje i povećanje priključnog kapaciteta* – naknada za izgradnju priključka koju investitor priključka plaća operatoru transportnog sustava, a koja se obračunava i naplaćuje sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, ovim Mrežnim

pravilima, te ugovoru o priključenju na transportni sustav

27. *nominacija* najava količine prirodnog plina za bilančnu skupinu za naredni plinski dan koju korisnici transportnog sustava, odnosno članovi bilančne skupine, namjeravaju predati u transportni sustav i/ili preuzeti iz transportnog sustava

28. *obračunsko mjerno mjesto* – mjesto na transportnom sustavu s ugrađenim plinomjerom i drugom mjernom, regulacijskom i sigurnosnom opremom, na kojem se obavlja mjerenje obujma radi obračuna isporučenog plina

29. *plinski čvor* – nadzemni objekt transportnog sustava na kojem su povezana dva ili više plinovoda

30. *plinski dan* – razdoblje od 24 sata koje počinje u 6:00 sati i traje do 6:00 sati sljedećeg dana

31. *posebni uvjeti* – uvjeti za građenje koje utvrđuje operator transportnog sustava u funkciji javnopravnog tijela sukladno posebnim propisima kojima se uređuje gradnja i prostorno uređenje

32. *postupak utvrđivanja interesa za ugovaranje novog kapaciteta transportnog sustava (dalje: Open Season)* – postupak ugovaranja kapaciteta transportnog sustava, koji se sastoji od neobvezujuće faze u kojoj operator transportnog sustava prikuplja informacije o potencijalnom interesu za ugovaranje kapaciteta infrastrukture koju namjerava graditi te obvezujuće faze u kojoj operator transportnog sustava prikuplja obvezujuće ponude za ugovaranje kapaciteta

33. *pravilo manjeg* – pravilo koje se primjenjuje na interkonekciji u slučaju razlike u iznosima nominacija utvrđene u postupku uparivanja

34. *predviđajuća strana* – pravna osoba koja obavlja ulogu propisanu Uredbom BAL i Mrežnim pravilima transportnog sustava, a odlukom je određuje Agencija

35. *prekidivi kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojega operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili u potpunosti uskratiti korisniku transportnog sustava

36. *prenositelj* korisnik transportnog sustava koji prenosi svoj ugovoreni kapacitet ili pravo korištenja ugovorenog kapaciteta drugom opskrbljivaču ili trgovcu plinom sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila

37. *preostalo odstupanje za plinski dan D-1* – razlika između sume svih dnevnih odstupanja bilančnih skupina i količine plina koju je operator transportnog sustava iskoristio za radnje uravnoteženja u plinskom danu D-1

38. *priključak* sklop plinskih uređaja i instalacija, uključivo obračunsko mjerno mjesto, do mjesta razgraničenja koje je izvan objekta operatora transportnog sustava na granici katastarske čestice ili ograde, kojima se plinski uređaji i instalacije krajnjeg kupca, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP ili proizvođača prirodnog plina, povezuju s transportnim sustavom

39. *priključni kapacitet* – najveći protok plina kojeg je moguće ostvariti na pojedinom priključku, a koji je određen uzimajući u obzir tehničke mogućnosti ugrađene opreme i transportnog sustava, izražen u kWh/h

40. *pripremno-završni radovi za priključenje na transportni sustav* – provjera usklađenosti građenja priključka s glavnim projektom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje ispravnosti i nepropusnosti priključka, utvrđivanje da je izvršeno snimanje izvedenog stanja priključka, povezivanje na transportni sustav, punjenje priključka plinom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje nepropusnosti priključka pod plinom i administrativni poslovi

41. *procijenjena ukupna potrošnja plina* – ukupna potrošnja plina u plinskom danu D koju procjenjuje operator transportnog sustava, uzimajući u obzir zadnje prihvaćene nominacije korištenja transportnog sustava za krajnje kupce priključene na transportni sustav, prognozu temperature okoline i povijesne podatke o isporuci plina u distribucijske sustave

42. *procijenjeno ukupno odstupanje* – odstupanje svih bilančnih skupina za kraj plinskog dana D utvrđeno temeljem preostalog odstupanja za plinski dan D-1 i procijenjenog odstupanja za plinski dan D

43. *procijenjeno odstupanje za plinski dan D* – odstupanje svih bilančnih skupina u plinskom danu D, utvrđeno temeljem prihvaćenih nominacija korištenja transportnog sustava, procijenjene ukupne potrošnje plina i poduzetih radnji uravnoteženja

44. *proizvod na trgovinskoj platformi* – proizvod kojim se trguje na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina sukladno Pravilima o organizaciji tržišta plina

45. *račun operativnog uravnoteženja* – račun na kojem se bilježi razlika između raspodijeljenih i fizički izmjerenih količina plina

46. *radni dan* – svaki dan osim subote, nedjelje te blagdana i državnih praznika utvrđenih zakonom

47. *radnja uravnoteženja* – radnja koju je poduzeo operator transportnog sustava kako bi promijenio količinu plina na ulazu u transportni sustav i/ili na izlazu iz transportnog sustava, kupnjom ili prodajom proizvoda na trgovinskoj platformi i/ili aktiviranjem energije uravnoteženja za uslugu uravnoteženja

48. *redovan pogon transportnog sustava* – stanje u transportnom sustavu u kojem su u tehnološkom smislu osigurani preduvjeti za vođenje transportnog sustava

49. *redovno stvaranje tehničkih uvjeta* – skup radnji koje obuhvaćaju pripremu za gradnju novih i/ili rekonstrukciju postojećih dijelova transportnog sustava, kao i svaka gradnja i/ili rekonstrukcija transportnog sustava izvedena u svrhu stvaranja uvjeta za priključenje građevina na transportni sustav, odnosno povećanja priključnog kapaciteta već priključenih građevina

50. *renominacija* izmijenjena nominacija

51. *sekundarno tržište kapaciteta* – tržište kapaciteta na kojemu opskrbljivači i/ili trgovci plinom međusobno trguju ugovorenim kapacitetom transportnog sustava

52. *slobodni kapacitet* – dio tehničkog kapaciteta koji nije ugovoren

53. *specifična točka* – mjesto na transportnom sustavu unutar specifičnog područja na kojemu se utvrđuje sastav plina ili uzimaju uzorci plina, a izmjerene vrijednosti predstavljaju referentnu vrijednost za sve ulaze u transportni sustav i/ili izlaze iz transportnog sustava pridružene tom specifičnom području

54. *specifično područje* – fizički povezani dijelovi transportnog sustava unutar kojih se transportira plin slične kvalitete i ogrjevne vrijednosti

55. *stalni kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava osigurava korisniku transportnog sustava u cjelokupnom ugovorenom iznosu za ugovoreno vrijeme

56. *standardna kvaliteta plina* – kvaliteta plina propisana Općim uvjetima opskrbe plinom

57. *standardni kapacitetni proizvod* – određeni iznos kapaciteta u određenom vremenskom razdoblju na određenom ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava

58. *stjecatelj* opskrbljivač ili trgovac plinom na kojeg se prenosi ugovoreni kapacitet ili koji stječe pravo korištenja ugovorenog kapaciteta transportnog sustava sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila

59. *sustav upravljanja kapacitetima transportnog sustava (dalje:* SUKAP) informacijski sustav za provođenje poslovnih procesa za tržište plina, kojim upravlja operator transportnog sustava, a kojim se koriste sudionici na tržištu plina u svrhu ugovaranja i korištenja usluge transporta plina, izvještavanja i drugih aktivnosti sukladno ovim Mrežnim pravilima i drugim propisima kojima se uređuje tržište plina.

60. *sustav za daljinski nadzor, upravljanje i prikupljanje podataka* – informacijski sustav koji omogućuje neprekidan uvid u tehnološke parametre transportnog sustava i izravno upravljanje objektima transportnog sustava primjenom odgovarajuće sklopovske i programske opreme vlastitog telekomunikacijskog podsustava

61. *tehnički kapacitet* – najveći stalni kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava može ponuditi korisnicima transportnog sustava, a uzimajući u obzir integritet i tehničke mogućnosti transportnog sustava

62. *ugovoreni kapacitet* – kapacitet izražen u energetskoj jedinici po jedinici vremena, na koji korisnik transportnog sustava ima pravo u skladu s raspodijeljenim kapacitetom iz ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji

63. *ugovorno zagušenje* – situacija u kojoj je potražnja za stalnim kapacitetom veća od tehničkog kapaciteta

64. *ulazna mjerna stanica* – nadzemni objekt transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava preuzima plin u transportni sustav i na kojemu se obavlja priprema i mjerenje količine plina te parametara kvalitete plina.

65. *ulaz u transportni sustav* – fizička ili virtualna točka transportnog sustava koja je predmet ugovaranja usluge transporta za preuzimanje plina iz transportnog sustava susjedne zemlje, mreže proizvodnih plinovoda, sustav skladišta plina ili terminala za UPP

66. *ulaz u transportni sustav u Republici Hrvatskoj (dalje: ulaz u RH)* – ulaz u transportni sustav, izuzev interkonekcije

67. *uparivanje* proces usporedbe i potvrde iznosa nominiranih količina plina kojeg provode operatori povezanih transportnih sustava i/ili operator transportnog sustava i operator sustava skladišta plina

68. *upravljanje zagušenjem* – upravljanje kapacitetima transportnog sustava s ciljem optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta

69. *Uredba 715/2009* – Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005, kako je posljednji put izmijenjena Odlukom komisije (EU) 2015/715 od 30. travnja 2015. o izmjeni Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina

70. *Uredba SOS* – Uredba (EU) br. 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010

71. *Uredba BAL* – Uredba Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža.

72. *Uredba CAM* – Uredba Komisije (EU) br. 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013.

73. *zaštitni pojas* – prostor širine 30 metara sa svake strane plinovoda, računajući od osi plinovoda, u kojem je zabranjeno graditi zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi.

II. OPIS TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 4.

Transportni sustav čine:

a) plinovodi različitog nazivnog promjera i radnog tlaka,

b) ulazne mjerne stanice,

c) mjerno-redukcijske stanice,

d) plinski čvorovi,

e) priključci,

f) sustav za daljinski nadzor, upravljanje plinskom mrežom i prikupljanje podataka,

g) dispečerski centar,

h) tehnički sustavi nužni za siguran i pouzdan rad transportnog sustava,

i) ostali tehnički objekti, oprema i uređaji.

Članak 5.

Operator transportnog sustava na internetskoj stranici objavljuje i ažurira opis transportnog sustava i kartu transportnog sustava.

Članak 6.

(1) Na fizičke ulaze u transportni sustav priključuju se:

a) mreža proizvodnih plinovoda,

b) transportni sustav susjednih zemalja,

c) sustav skladišta plina,

d) terminal za UPP.

(2) Na fizičke izlaze iz transportnog sustava priključuju se:

a) građevine krajnjih kupaca,

b) distribucijski sustavi,

c) sustav skladišta plina,

d) transportni sustavi susjednih zemalja.

III. RAZVOJ TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 7.

(1) Operator transportnog sustava odgovoran je za razvoj transportnog sustava.

(2) Razvoj transportnog sustava provodi se prema zadnjem odobrenom desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava.

(3) Prilikom izrade desetogodišnjeg plana razvoja, operator transportnog sustava uzima u obzir:

a) opravdane potrebe za osiguranjem dugoročnih kapaciteta transportnog sustava,

b) karakteristike protočnih i tlačnih radnih parametara transportnog sustava,

c) podatke o ostvarenom i očekivanom korištenju transportnog sustava,

d) podatke o sigurnosti i pouzdanosti rada transportnog sustava,

e) ekonomske uvjete,

f) druge relevantne podatke.